Witboek

Kür op Muziek rijden

© 2011 Marja Posch, Marvin's Multimedia

Introductie

Dressuur op muziek wordt een dans, een dans van het paard, onzichtbaar begeleidt door minieme aanwijzingen van zijn ruiter. Samen zweven ze op de tonen van de muziek, soms ingetogen in verzameling dan weer expressief in de verruimingen. Het lijkt of het paard in het ritme van de muziek beweegt en het is alsof hij de grond nauwelijks raakt. Het muziekstuk beschrijft een verhaal en voert je mee naar het eind. Een laatste groet van de ruiter, het paard staat onbeweeglijk stil en neemt het applaus schijnbaar trots in ontvangst.

Als je dit hebt meegemaakt, weet je 1 ding zeker: dit is hoe dressuur moet zijn. En zelf een kür rijden is de mooiste vorm van dressuur.

Om een kür te rijden hoef je niet te wachten tot je op Grand Prix niveau of zelfs Z niveau rijdt. De volgende handleiding laat je stap voor stap zien hoe je op ieder niveau een goede en mooie kür kunt gaan rijden. Er wordt aandacht besteed aan de proef, de reglementen,

de muziekkeuze, montage en het uiteindelijke rijden van de kür.

Vele handige links geven achtergrondinformatie die onmisbaar is. Kortom een handig naslagwerkje voor iedere dressuurruiter die van plan is om küren te gaan rijden.

Marja Posch, februari 2011

Fotografie:
© Hypo Focus Paardenfotografie - www.hypofocus.com

Inhoud

Introductie 2

Inhoud 4

De choreografie 5

Moeilijkheidsgraad en opbouw 7

Muziekkeuze 9

Montage van de muziek 12

Een kür laten maken 14

Oefenen van de kür 15

De kür rijden 16

Ten slotte 18

De choreografie

Een kür begint met de proef, de zogenaamde choreografie.

Waar deze aan moet voldoen wordt bij officiele wedstrijden bepaald door de bond, in Nederland de KNHS, in Belgie bijv. de VLP en LRV.

De verplichte onderdelen die per niveau in de kür verwerkt moeten zitten, vind je in het proevenboekje en online op: knhs.nl

In Nederland is de verplichte lengte van de meeste küren 4.30 tot 5 minuten. Uitzondering hierop zijn bijv. de pas de deux en viertalküren, deze moeten tussen de 5.30 en 6 minuten duren (niet op ieder niveau).

Deze tijd wordt gemeten van groet tot groet: vanaf het voorwaarts gaan na de begingroet tot het afgroeten. Het intro telt dus niet mee. Het intro moet wel aan bepaalde regels voldoen: maximaal 40 seconden,

waarvan 20 buiten de ring en 20 binnen de ring. In de praktijk wordt echter meestal een intro van 15-20

seconden gebruikt, afhankelijk van de gang waarin wordt binnengekomen. In stap iets langer, in galop meestal iets korter. Tijdens de begingroet kun je ervoor kiezen om de muziek zachtjes door te laten lopen, dit is vaak mooier dan 4 of 5 seconden stilte.

In Belgie is de verplichte lengte van de kür een stuk complexer. Per niveau verschilt dit, en de verschillende bonden hebben hun eigen indeling in klasses en verplichte onderdelen. Maar op de websites van de bonden (bijv. www.vlp.be en www.lrv.be) staan de protocollen met de lengtes en verplichte onderdelen.

Moeilijkheidsgraad en opbouw

Bij het ontwerpen van de choreografie kun je de moeilijkheidsgraad bepalen door de plaats en volgorde waar(in) je de onderdelen rijdt. Als voorbeeld de schouderbinnenwaarts: deze is moeilijker op de middellijn dan op de hoefslag, omdat je dan geen 'steun' aan de wand hebt. Mits goed uitgevoerd, kun je dus hoger scoren door hem op de middellijn of op een kwartlijn te rijden. Daarentegen kost het juist punten als je bijv. zou slingeren. Beter een lagere moeilijkheidsgraad correct uitgevoerd dan te moeilijk met fouten!

Ook kun je zelf kiezen in welke richting je bepaalde onderdelen rijdt, bijv. je sterke punten naar de jury toe (kan bijv. de uitgestrekte gangen zijn) en de mindere er vanaf. Zoals bijv. travers.

Helaas heb je maar 5 minuten om in ieder geval alle verplichte onderdelen te tonen, dus hou je weinig tijd over voor extra of andere figuren. Let er op dat het stapgedeelte niet te lang is, want daar kan snel erg veel

tijd in gaan zitten, terwijl het voor toeschouwers en jury minder dynamisch is om naar te kijken.

Let op dat de moeilijkheidsgraad niet hoger is dan bij het niveau is toegestaan. Alle regels hierover vindt je in het reglement, en bij twijfel is het het beste om dit even na te lezen. De Nederlandse reglementen vind je hier: http://knhs.nl/news.asp?pCatID=225&CatID=9011&ppCppCa=&ID=36&style=1&zoomstyle=11&men=

Verder is een symmetrische opbouw belangrijk, dit betekent dat de manier waarop je de figuren rijdt op de rechterhand en linkerhand gelijk is. Dit geeft logica aan een kür waardoor deze gemakkelijker door een jury te beoordelen is.

Verder is het het mooist om niet teveel overgangen in je kür te rijden: de gangen kun je het best in z'n geheel achter elkaar laten zien. Iedere overgang betekent immers ook weer een overgang in de muziek. Een veelgebruikte opbouw is: intro, draf, stap, galop, einddraf. In deze einddraf wordt vaak nog een uitgestrekte draf gereden, maar als dit geen sterk punt van je paard is kun je beter voor iets anders kiezen.

Muziekkeuze

Als de choreografie gemaakt is volgt de muziekkeuze. Belangrijk hierbij is, dat de muziek iets met het paard doet. Dat het lijkt alsof het paard beter, met meer veerkracht, energie en afdruk loopt als je de muziek erbij hoort.

Om dit te ontdekken is een video-opname van de choreografie onmisbaar. Deze speel je tegelijkertijd af met de muziek die je wilt (laten) gebruiken. Deze muziek moet het liefst instrumentaal zijn (zang mag wel, maar wordt over het algemeen niet gewaardeerd) en natuurlijk van goede kwaliteit.

Let er bij de muziekkeuze op, dat je niet (teveel) van je eigen smaak uitgaat. Belangrijker zijn deze 2 vragen: Past het bij het paard? En wat zal de jury er van vinden? Of, in het geval van demonstraties: Wat zal het publiek er van vinden? Kürmuziek hoeft geen muziek te zijn die je in het dagelijks leven opzet, het gaat om de combinatie ervan met het paard.

Verder is het belangrijk dat de kür een geheel is, door bijv. voor de verschillende gangen muziek uit 1 genre te gebruiken of van dezelfde artiest. Mix in ieder geval geen muziekstijlen met elkaar, dit wordt al snel rommelig en onsamenhangend en dat wordt niet gewaardeerd.

Ook moet je goed naar het type paard kijken en zijn er een aantal algemene regels wat betreft de keuze van de muziek. Een heel hectisch, druk en bloederig paard heeft geen drukke muziek met veel ritme nodig. Dit zou zijn hektiek alleen maar versterken. Vlotte, lichte maar melodische muziek past dan beter. Te lichte muziek bij een imposant paard past niet, dan mag de muziek ook best wat body en ritme hebben. Jonge kinderen en zware klassieke muziek gaan meestal niet samen, iets vlotters en jeugdigers is een betere keuze.

Door deze voorbeelden kun je bedenken wat voor type paard je hebt en wat voor muziek daar bij past, houdt dit in je achterhoofd bij je muziekkeuze. De muziek moet de gangen en beweging versterken.

In principe gebruik je 3 muziekstukken voor de draf, stap en galop. Het mooiste is als het intro en einde van de kür hier uitkomt, of uit een bijpassend muziekstuk gebruikt wordt. Het gebruiken van teveel verschillende muziekjes geeft een rommelig en onsamenhangend effect.

Montage van de muziek

Als de choreografie klaar is, en de muziekkeuze gemaakt, komt het volgende en moeilijkste deel: het monteren van de muziek.

Een kür op muziek is een dans, maar anders dan het publiek denkt, is de muziek juist aangepast op de gangen van het paard, en danst het paard niet op de muziek.

Aan de hand van een uitgeschreven timing wordt de muziek op maat gemaakt. Over het algemeen kun je stellen dat hoe hoger het niveau is, hoe uitgebreider de uitgeschreven timing.

In de lagere klasse wordt meestal met een totaaltijd per gang gewerkt, in de hogere klasses worden ook de diverse onderdelen (zoals appuyementen en uitgestrekte gangen) geaccentueerd in de muziek. Dit verhoogt de moeilijkheid voor de ruiter, omdat deze gedurende de hele kür 'in de muziek' moet blijven rijden. Zodra hij voor of achterloopt (al is het maar 2

seconden) wordt het hele effect van de passende muziek teniet gedaan en werkt het zelfs tegen je.

De muziek zou je zelf kunnen monteren. Hiervoor kun je gebruik maken van een speciaal programma, zoals bijv. Moviemaker. Deze programma's zijn echter het gereedschap, waarmee de kürmaker de kür monteert. Kennis en gevoel voor muziek en veel ervaring met montage zorgen voor een mooi eindproduct. Zelf een kür maken kan natuurlijk erg leuk zijn, en je kunt vele avonden spenderen aan je eigengemaakte kür.

Een kür laten maken

Natuurlijk zijn er ook alternatieven, en in iedere prijsklasse.

Bij Marvin's Music (www.marvinsmusic.nl) koop je een kür incl. choreografie vanaf €19,95 en ben je binnen een dag of enkele dagen klaar om te starten. Er is ook de optie om de muziek op de website te combineren of om eerst je eigen choreografie te ontwerpen en de muziek erbij op maat te laten maken.

Voor mensen die geen tijd of mogelijkheid hebben om dagenlang zelf aan een kür te knutselen is dit het perfecte alternatief. Je kunt er ook voor kiezen om de choreografie te laten ontwerpen en de kür te laten samenstellen met andere muziek dan de muziek op de website. Op deze manier is er voor ieder budget en niveau (letterlijk van B t/m Grand Prix) een passende kür.

Oefenen van de kür

De volgende stap is het leren kennen van de muziek. Het is belangrijk om de kür niet te vaak met je paard te oefenen, dan oefen je hem als het ware ‘dood’ en zal het niet beter gaan maar juist minder expressief worden. Om toch de muziek zelf goed te leren kennen moet je hem keer op keer zelf beluisteren, totdat je hem letterlijk kunt dromen. Op die manier rij je je kür zelfverzekerd, weet je of je goed zit in de muziek of er iets voor of achter en kun je dat eventueel (onzichtbaar) oplossen.

Als tip om eenvoudig de juiste plaats te bepalen waar je je moet opstellen voordat de muziek begint, het volgende. Ga bij het oefenen staan op de plaats waar je de begingroet wilt doen, maar dan omgedraaid. Als de kür begint rijdt je tijdens de intromuziek terug. Waar je uitkomt als het intro afgelopen is, is de plaats waar je je moet opstellen.

De kür rijden

En dan tenslotte het rijden voor jury en publiek. Via www.startlijsten.nl kun je bijvoorbeeld zien waar en wanneer kürwedstrijden gehouden worden. Maar deze moeten naturlijk wel georganiseerd worden. Marvin's Music stimuleert de organisatie van kürwedstrijden door het beschikbaar stellen van prijzen (organisatoren kunnen hierover contact opnemen via email). Iedere vereniging kan officiele en onderlinge kürwedstrijden op ieder niveau organiseren, ook voor ruiters op B, L en M niveau een leuke afwisseling met de gewone dressuurproeven en meestal een groot succes en jaarlijks terugkerend evenement.

Onderlinge kürwedstrijden hebben vaak de mogelijkheid om ook als 'pas de deux' te kunnen starten, al dan niet verkleed. Voor paarden en ruiters een leuke afwisseling en voor het publiek leuk om te zien.

Wordt er op jouw stal of bij jouw vereniging een kürwedstrijd gehouden? Als meerdere ruiters van een vereniging/stal hiervoor een kür bestellen geeft Marvin’s Music een kortingspercentage. Neem contact op voor de voorwaarden via info@marvinsmusic.nl.

Ten slotte

Besef dat kürrijden een aparte tak binnen de dressuursport is. Een kür rijden is moeilijker dan een gewone proef op hetzelfde niveau. Leg de lat de eerste keren dat je een kür gaat rijden niet te hoog voor jezelf en je paard.

Nogmaals: beter een goed uitgevoerde eenvoudige kür, dan een slordig gereden kür met een hoge moeilijk-heidsgraad.

Marja Posch, februari 2011

Tekst:
© 2011 Marvin's Multimedia

Fotografie:
© Hypo Focus Paardenfotografie - www.hypofocus.com